

aan een adres aan de koningin werd gewerkt waarin er o.m. op zou worden aangedrongen dat het staatkundig verenigingsleven geheel zou worden hervormd voordat er weer algemene verkiezingen zouden worden gehouden, en dat de 'oude' gemeenteraden en provinciale staten zouden worden vervangen door kleinere colleges met minder bevoegdheden – colleges waarvan de leden in eerste instantie zouden worden benoemd en niet gekozen.

Dat adres (wij geven er de ontstaansgeschiedenis van weer op grond van een onderzoek van Nijmeegse studenten, uitgevoerd onder leiding van drs. J. A. M. Verboom) was in voorbereiding genomen door een brede gespreksgroep die in Eindhoven tijdens de bezetting vele malen was bijeengekomen. Van die groep maakte ir. Tromp deel uit die meer dan een jaar in bezet gebied een belangrijke medewerker van het Bureau Inlichtingen was geweest. Bij hem nam Somer, het hoofd van BI, zijn intrek na zijn komst in Eindhoven – trouwens, in de rang van kapitein kreeg Tromp spoedig een aanstelling bij BI (hij werd er, toen majoor van Houten aan de staf van de prins was toegevoegd, plaatsvervangend hoofd). Op zijn uitnodiging was het dat Somer samen met van Houten en Verhoeff begin oktober aan de leden van de gespreksgroep een beeld gaf van de Londense verhoudingen. Behalve Tromp bevonden zich onder de aanwezigen Beel, een geestelijke: rector Martin (aalmoezenier van de arbeid in het dekenaat Eindhoven), ir. F. Philips, ir. F. Otten (de schoonzoon van dr. Anton Philips die met prioriteit in de gelegenheid was gesteld uit Londen naar Eindhoven te gaan), ir. Thal Larsen, dr. Huysmans (directeur van de Centrale Coöperatieve Boerenleenbank), L. Kauffeld (een RKWV'er die secretaris was van de Ondernemingsraad van Philips), de waarnemend commissaris der koningin Smits van Oyen, twee notarissen: mr. A. M. C. J. Steenbrink en P. Steensma, en ten slotte C. J. van Lienden die de SDAP in de Tweede Kamer, en dr. Hilda Verwey-Jonker die haar in de Eindhovense gemeenteraad had vertegenwoordigd; van hen beiden was van Lienden volgens de traditionele SDAP-lijnen blijven denken maar Hilda Verwey-Jonker was met haar man, dr. E. W. J. Verwey (beiden waren in '40 met enthousiasme lid geweest van de Nederlandse Unie), nogal losgeraakt van de partij.

Er bestaat geen verslag van die eerste uiteenzettingen door Somer, van Houten en Verhoeff maar wij veronderstellen dat deze, voorzover zij niet van strikt zakelijke aard waren (er werden inlichtingen gegeven over het werk van het Bureau Inlichtingen, over de positie van het Militair Gezag en over de inhoud van het geheime wetsbesluit-Voorlopige voorziening bestuur provincies en gemeenten), veel kritiek op het kabinet bevatten;